از ما بپرسید

یکی از دغدغه‌ها و مشکلات سازمان‌های بیمه‌ای نداشتن آگاهی و یا اطلاعات ناکافی کسانی است که از خدمات این سازمان‌ها استفاده می‌کنند. موضوعی که نه فقط گاهی موجب تضییع حقوق بیمه‌شدگان، کارگران و کارفرمایان می‌شود بلکه باعث تحمیل هزینه‌های اضافی و هدررفت وقت مفید نیروی انسانی می‌شود. استفاده از مشاوره کارشناسان بهترین راه برای رفع این مشکل و صرفه‌جویی در هزینه و وقت است. «پرسش» جایی است که شما می‌توانید سوالات مرتبط با بیمه، حقوق و مقررات کار را با مشاور ما در میان بگذارید و پاسخ آن را در همین صفحه بخوانید. برای این منظور می‌توانید سوالات خود را از طریق ایمیل porsesh.11@gmail.com برای ما ارسال کنید.

پرسش

آنچه می‌خواهید از بیمه و کار بدانید

یکشنبه ● ۵ اردیبهشت ۱۳۹۵ ● شماره پنجاه

ATIYEHNO

● محمد حسین قشقایی ●
● کارشناس تامین اجتماعی ●

مهم‌ترین قشری که براساس قانون تامین‌اجتماعی، مشمول مقررات تامین‌اجتماعی می‌شود کارگران و کارکنانی هستند که از نظر نظام استخدامی نیز تحت پوشش قانون کار قرار می‌گیرند

مشاور آتیه‌نو شرح می‌دهد:

خدمات تامین‌اجتماعی شامل چه کسانی می‌شود؟

مشمولین قانون تامین‌اجتماعی چه افراد و چه گروه‌هایی هستند؟ در این نوشتار قصد داریم تابعین قانون تامین‌اجتماعی را مشخص و معرفی کنیم.

اول اینکه باید بدانیم قانون تامین‌اجتماعی در زمینه تامین‌اجتماعی و در ارتباط با مشمولین بالقوه تامین‌اجتماعی در کشور یک قانون عام است. به این معنا که با توجه به لزوم برخورداری آحاد جامعه از حمایت‌های تامین‌اجتماعی براساس اصل ۲۹ قانون اساسی، کسانی که در جامعه اشتغال دارند و تحت پوشش هیچ‌گونه نظام و صندوق بیمه و تامین‌اجتماعی خاصی قرار ندارند، به لحاظ عمومیت قلمرو قانون تامین‌اجتماعی مصوب ۱۳۵۴، مشمول این قانون و مقررات آن می‌شوند. این عمومیت تا به آنجاست که حتی اگر کسی اشتغال نیز نداشته باشد براساس بند «ب» ماده ۴ قانون تامین‌اجتماعی می‌تواند به صورت خویش‌فرما مشمول حمایت‌های تامین‌اجتماعی قرار گیرد. این قابلیتی است که در دیگر صندوق‌های بازنشستگی کشور وجود ندارد. درواقع سایر صندوق‌های بازنشستگی تابعین خاص خود را پوشش می‌دهند و براساس مقررات خود نمی‌توانند افراد و گروه‌های غیرتابع را به صندوق خود راه دهند. مانند صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح برای افزارمندان، صندوق بازنشستگی کشوری مختص کارمندان دستگاه‌های دولتی، صندوق بازنشستگی بانک‌ها برای کارکنان بانک‌ها و صندوق بازنشستگی بیمه برای شرکت‌های بیمه تجاری و...

بیان این نکته به این معنا نیست که سازمان تامین‌اجتماعی متکفل بیمه‌های اجتماعی در کشور و اجرای اصل ۲۹ قانون اساسی است، بلکه به موجب اصل مذکور دولت مکلف به برقراری نظام بیمه‌ای فراگیر برای کلیه آحاد جامعه با مشارکت مردمی است، و چنانچه بخواهد در این امر تعهدی بر دوش تامین‌اجتماعی بگذارد، طبق قانون و اصل ۷۵ قانون اساسی باید بار مالی آن پیش‌بینی و تامین شود. اگرچه باید پذیرفت سازمان تامین‌اجتماعی به لحاظ تحت حمایت داشتن نیمی از جمعیت کشور (۴۰ میلیون و ۳۰۰ هزار نفر بیمه‌شده اصلی و تبعی) بزرگ‌ترین سازمان بیمه کشور به شمار می‌رود و در استقرار نظام فراگیر تامین‌اجتماعی در کشور از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

ماده ۴ قانون تامین‌اجتماعی مشمولین این قانون را به شرح زیر مشخص کرده است:

الف) افرادی که به هر عنوان در مقابل دریافت مزد یا حقوق کار می‌کنند.

ب) صاحبان حرف و مشاغل آزاد

ج) دریافت‌کنندگان مستمری‌های بازنشستگی، از کارافتادگی و فوت

۱- مهم‌ترین قشری که براساس قانون تامین‌اجتماعی، مشمول مقررات تامین‌اجتماعی می‌شود کارگران و کارکنانی هستند که در کارگاه‌ها، کارخانه‌ها و شرکت‌های بخش خصوصی مشغول به کارند و از نظر نظام استخدامی نیز تحت پوشش قانون کار قرار می‌گیرند. بر این اساس کسانی که در مقابل دریافت مزد و به دستور کارفرما در جایی اشتغال می‌یابند، به طور اجباری (قهری) مشمول بیمه قرار می‌گیرند و کارفرمایان مربوطه موظف به پرداخت حق‌بیمه آن‌ها به سازمان تامین‌اجتماعی هستند. با این اوصاف برای اینکه شخصی مشمول قانون کار و ماده ۱۴۸ آن (مرتبط با بیمه کردن کارکنان) قرار بگیرد، باید دو ویژگی را دارا باشد. ویژگی اول این است که در قبال دریافت مزد و حق‌السعی، خدمات خود (فیزیکی یا فکری) را ارائه کند. ویژگی دوم این است که توسط شخص دیگری که در اینجا کارفرما نام دارد به کار گرفته شود و درواقع به دستور کارفرما مشغول به کار شود. مطابق این تعریف کسانی که به صورت تبرعی و رایگان کار می‌کنند و همچنین کسانی که به صورت خوداشتغالی فعالیت دارند و کارفرمای مشخصی ندارند، از شمول قانون کار و تامین‌اجتماعی خارج‌اند. البته با وجودی که برخی از کارگاه‌ها از شمول قانون کار خارج شده‌اند، از نظر تامین‌اجتماعی همچنان مشمول مقررات و حمایت‌های قانون تامین‌اجتماعی هستند. مانند کارگاه‌های خانوادگی که از شمول قانون کار خارج‌اند ولی مشمول قانون تامین‌اجتماعی می‌شوند.

۲- گروه دومی که طبق بند «ب» ماده ۴ قانون تامین‌اجتماعی می‌توانند تحت پوشش خدمات سازمان تامین‌اجتماعی قرار بگیرند، صاحبان حرف و مشاغل آزاد هستند. این گروه کارفرمای خاصی ندارند. درواقع برای شخصی کار نمی‌کنند، بلکه خود کارفرمای خود محسوب می‌شوند. این گروه می‌توانند خود را بیمه خویش‌فرما کنند. این نوع بیمه اختیاری است و اجباری در پذیرش آن وجود ندارد. در این نوع بیمه قرارداد دوجانبه بین سازمان و فرد متقاضی منعقد می‌شود و در چارچوب این قرارداد سازمان تامین‌اجتماعی متعهد به ارائه خدمات و انجام تعهداتی می‌شود و متقاضی بیمه نیز موظف می‌شود مبلغی را به‌عنوان حق‌بیمه در ظرف زمانی خاص پرداخت کند. در اینجا به دلیل اینکه کارفرمایی وجود ندارد شخص خود را اساموظف به پرداخت حق‌بیمه است و در صورت عدم پرداخت حق‌بیمه سابقه‌ای نیز برای او منظور نمی‌شود. تعهدات و خدمات سازمان در این نوع بیمه با بیمه اجباری متفاوت است و این تفاوت ناشی از نداشتن کارفرما است. مواردی که در این نوع بیمه ارائه نمی‌شود شامل بیمه بیکاری، غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری و کمک‌هزینه ازدواج و... می‌شود. بیمه خویش‌فرما خود به دو دسته بیمه اختیاری و بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد تقسیم می‌شوند. بیمه اختیاری تمهیدی است برای ادامه بیمه برای کسانی که قبلا مشمول تامین‌اجتماعی بوده‌اند. در این نوع بیمه فرد می‌تواند با ۳۰ روز سابقه و حداکثر ۵۰ سال سن مشمول بیمه اختیاری شود. در بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، نیازی به سابقه قبلی نیست و با اظهار و بیان خود شخص مبنی بر اشتغال در مشاغل آزاد و اعلام نوع اشتغال می‌تواند مشمول بیمه قرار گیرد. سقف سنی در این بیمه نیز ۵۰ سال است مگر آنکه متقاضی به ازای هر سال افزایش سن، یک سال سابقه قبلی داشته باشد.

۳- گروه دیگری که براساس بند «ج» مشمول تامین‌اجتماعی می‌شوند دریافت‌کنندگان خدمات از سازمان هستند که شامل مستمری‌بگیران بازنشسته، از کارافتاده، بازمانده و مقرری‌بگیران بیمه بیکاری می‌شوند.

۴- برخی از اقشار و گروه‌های دیگر نیز مشمول قانون تامین‌اجتماعی قرار دارند که مطابق قوانین مصوب خاص مجلس تحت پوشش قانون مذکور قرار گرفته‌اند؛ از قبیل رانندگان برون‌شهری و درون‌شهری، باربران، قالی‌بافان، کارگران ساختمانی، هنرمندان و نویسندگان و...

■ چگونه بیمه‌شده می‌تواند مدعی شود در کارگاهی مشغول به کار بوده، ولی کارفرما حق‌بیمه وی را پرداخت نکرده است؟

در شعب سازمان تامین‌اجتماعی، کمیته‌ای با عنوان کمیته احتساب سابقه وجود دارد که مدارک مربوط به اشتغال افراد (مانند فیش حقوقی، قرارداد، حکم استخدام و...) را مورد رسیدگی قرار می‌دهد و در صورت احراز اشتغال، مبلغ حق‌بیمه را به کارفرما ابلاغ و اخذ می‌کند و سپس سابقه برای کارگر منظور می‌شود.

■ کارفرمایان چه مسئولیتی در قبال کارگران برای ارسال لیست و پرداخت حق‌بیمه دارند؟

هیچ‌یک از شرایط قانون کار به‌عنوان شرایط آزمایشی، کارآموزی، شفاهی یا کتبی بودن قرارداد کار، ساعتی، روزمزد، و کارمزد بودن، مانع از این نیست که کارفرما کارگر خود را بیمه نکند. بیمه به لحاظ تبعات و تاثیرات ناشی از کار برای کارگر اجباری است و نمی‌توان به عناوین و بهانه‌های مختلف از بیمه کردن کارگر خودداری کند. الزامی بودن بیمه کارکنان از این حقیقت ناشی می‌شود که ممکن است در همان روز اول کارگر دچار حادثه و از کارافتاده شود یا فوت کند. باید مرجعی باشد تا مخارج زندگی وی و خانواده‌اش را تامین کند. بنابراین از همان روز اولی که کارگر به کار اشتغال می‌یابد کارفرما مکلف است حق‌بیمه وی را به سازمان مذکور پرداخت کند.

● شرح جدول شماره ۵۰ ●
● طراح: حمیدرضا عبدالوند ●

افقی

۱- نسبت افراد بیکار یا در جستجوی کار به جمعیت واقع در سن فعالیت که به صورت درصد بیان می‌شود - عنوان شاهزادگان دوره قاجار
۲- پشت‌نویسی - یکی از عوامل اصلی رشد اقتصادی در اقتصادهای نوین
۳- یکی از چهار قمر بزرگ مشتری - ریسمان دلو آب - استخوان وراج - نمونه کوچکی از یک وسیله
۴- کشیدنی هنگام ترس! - بی‌بندوبار - گیاه تازه از دانه روییده
۵- نوعی شیرینی - واحد سنجش مقاومت برق - برنده دربی ۸۲
۶- نوکر و خادم - پذیرش ذهنی یک موضوع - میوه و ثمر - محله‌ای در اصفهان
۷- درخت تسبیح - فرار - موجب شادمانی و آرامش ذهن
۸- سندیکا
۹- قراول، یساول - بی‌نقش‌ونگار - رئیس بانک مرکزی ایران
۱۰- رودی در کره‌جنوبی - بن فعل آمدن - سنگ طلق - آجرپز
۱۱- غسال - از آهنگ‌های موسیقی در دستگاه شور و ماهور - حرف فاصله
۱۲- بلیغ و شیوا - هادی برق - دیوار بلند
۱۳- نقاش سورئالیست اسپانیایی - زمینه - نیاز شبکه راه‌آهن - پایتخت زمستانی هخامنشیان
۱۴- متضاد گرانی - از مزایای انگیزشی کارگران کارگاه‌های تحت پوشش تامین اجتماعی
۱۵- چهره سال ۹۴ ادبیات و هنر انقلاب اسلامی و کارگردان فیلم محمد (ص) - قرمزپوش عید نوروز

عمودی

۱- از مشاغل کارگری - کلیسایی تاریخی در پاریس
۲- شاعر سایه عمر - مقابل دروغگو - پرنده‌ای سیاه
۳- قیام کردن - پارچه سبک نخی با سطح دارای رگه‌های برجسته طولی
- جایگاه اول بهترین کشورهای جهان در زمینه ارائه خدمات بهداشتی
۴- شهر ژرمن‌ها - همبازی - بسیار بزرگ - حافظه
۵- اسب رهوار - هواپیمای بی‌موتور - ساز مولانا
۶- مروارید خلیج‌فارس - آشکار - زندگی
۷- جامه‌های کهنه - از ادات استفهام - بینی
۸- مدفن شاه عبدالعظیم حسنی - حزب یا جبهه مخالف - حرف همراهی
۹- کسانی که درآمدی زیر خط فقر دارند - سوغات شیرین کرمانشاه - بندگاهی بین ساعد و بازو
۱۰- از فرشتگان شب اول قبر - هر حجم پرگنجایش - یگانه
۱۱- درخت انگور - یک بار دیگر - تلف کردن
۱۲- اسب چاپار - چالاک - اندیشه و سگال - افزایش قد
۱۳- ژانری از آلفرد هیچکاک - واحدی قدیمی در طول - پوست را دباغی می‌کند
۱۴- گلابتون‌دوزی - مقابل کلیات - استخوان ران
۱۵- بالاترین درصد برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای ارائه‌شده در محیط کار را به خود اختصاص داده است - معافیت شخص بیمه‌شده از پرداخت هزینه خدمات بیمه

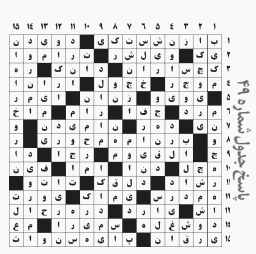

پاسخ جدول شماره ۴۹

رمز: اقدام و عمل

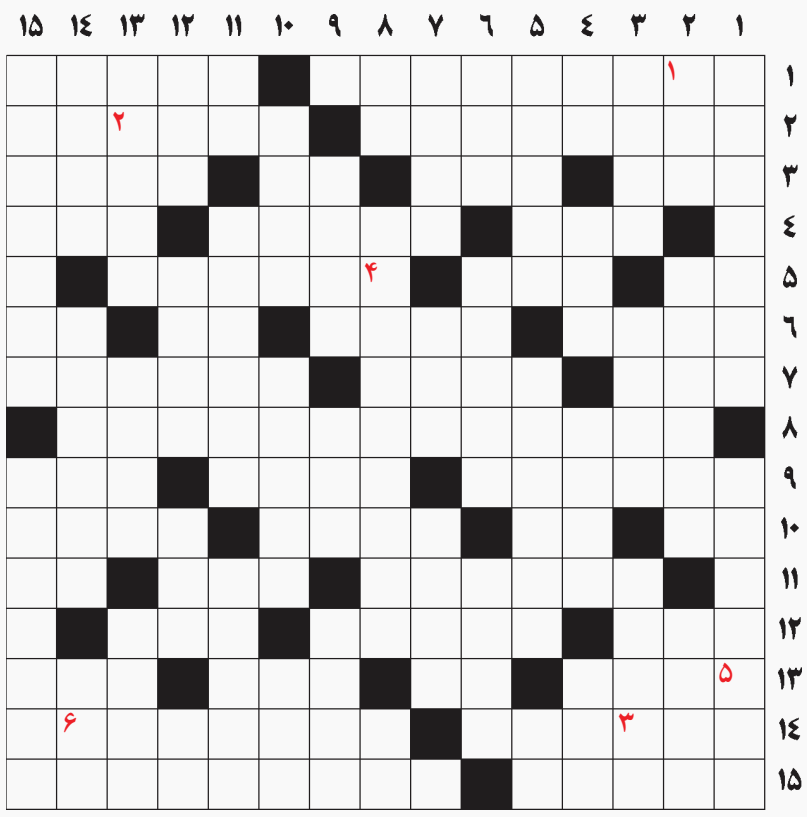

تامین 24
رسانه قلمرو رفاه و بیمه‌های اجتماعی
www.tamin24.ir
تلفن تحریریه
۸۸۷۳۵۸۰۹
تلفن آگهی‌ها
۸۸۵۱۷۰۹۱